

Lave, dog værre var det ikke gaet, om vi sendte en Mand ned for at forhandle med sinn Partifæller, de danske Ministre. Var det forgæves, var der ikke mere at haabe paa! Saadan er vor Tanke, vi mener den er rigtig, men maaske tager vi fejl. Men tager vi fejl, er den socialdemokratiske Tanke en Saga blot.»

Enhver der læser dette, og vil forstaa Meningen, ser at vi her fremsætter det Spørgsmaal: hvordan mon det vilde være gaet, om Færinger havde valgt en Socialdemokrat til Rigsdagsmand, vilde Sendemændene faaet samme negative Resultat ud af deres Tur? Vi mener, at en Socialdemokrat, der kom til sine Partifæller og gjorde sig til saadan en Sags Talsmand, vilde kunne udrette mere; men kunde han det dog ikke, var det hele haabløst. Og er denne vor Tanke, at en Socialdemokrat vilde finde Gehør hos en socialdemokratisk Regering, forkert, ja saa tilstaar vi, at saa er det hele et skont Fata Morgana.

Men Socialismen er ikke blot et skont Luftsyn, den er, den maa være Virkelighed. Og lad Mænd svigte, Ideen er evig den samme, den er ikke „en Saga blot“.

Hugsan, orð og virki.

V.

I »Tingakrossi« nr. 54 fyri hin 21. decembur í fjór lesa vit so ljóðandi petti um valsigur sambandsins: »Henda armóðs- og ómegdartalán, ið fram er hildin millum føroyingar tey seinastu 26 árin, hevur sett síni brennimerki á stóran part av fólkunum, so tað mega ganga mannsaldrar, áðrenn ómegdarandin kann ruddast burtur.« Hetta eru álvarsom orð, og rætt er tað, at ætt eftir ætt má fara í provina, áðrenn ómegdarandin kann ruddast burtur her á landi. Men hevði blaðstjóri »Tingakrossar«, sum nú er ein gamalur maður, haft hildið fram á ta socialdemokratisku leið, sum hann á ungum aldri var inni á, so vóru hesi orð ikki í »Krossinum« í ár. Blaðstjóri »Tingakrossar« var á ungum aldri eldhugaður javnaðarmaður, og er tað ivaleyst enn — innast inni — men hevði »Tingakrossur«, sum nú er 32 ára gamal, gjøgnum hesi 32 ár haft hildið ta socialdemokratiska merkið fram her á landi, so sat harra Samuelsen ikki í danska fólkatinginum í dag. »Tingakrossur« kundi í latíð verið at rópa neyðarróp, nú ið Samuelsen er valdur. »Krossurin« átti heldur at skrivað hesi gomlu fyndarorð: »Selvgjort er velgjort«. Kapitalistandin er tann, ið »hevur sett sítt brennimerki á stóran part av fólkunum«, og tí situr hr. Samuelsen á pallinum í dag, og har verður hann sitandi, til hann doyir av elli. »Som man reder, saa ligger man,« sigur eitt danskt orðatal, og sum afturhaldsflokkarnir her á landi

hava reitt fyri sær, soleiðis liggja Føroyingar. Hava afturhaldsmenn reitt væl, so hava vit nú ein fólkatingsmann niðri í Danmark, sum roknar okkara føroyska merki javnt við ein »klúte«, og sum ikki vil sita í báti, har merki okkara veitirar, og sum roynir at forða móður-máli okkara at hava heiðurs-sessin her á landi, og sum biðir danir minka studningin til Føroya Fólkaháskúla o. s. fr. — og sum stýðir milliónerar og góðseigarar ímóti arbeiðsmönnum í Danmark.

Kapitalistflokkarnir, sjálfstýris- og sambandsmenn, hava ærma og skommina av hr. Samuelsen starvi á danska ríkisdegnum; tí hesir báðir flokkar hava for-svarað kapitalista- og bónda-valdið her á landi og tessvegna »hildið armóðs- og ómegdartalá fram millum fátækar føroyingar tey seinastu 26 árin og harvið sett brennimerki á stóran part av fólkunum, so tað mega ganga mannsaldrar, áðrenn ómegdarandin kann ruddast burtur.

Eg nevndi í triðju grein míni tvey domi um ómegdarandan, og fleiri kunna nevast. Í eini kirkju her á landi legði eg merki til, at fyri tí næstinnasta stólinum, konufólkamínnu, var hurð at lata upp og aftur. Tá eg spurdi, hví henda hurðin var gjord, svaraði ein gamalur maður mær, at matmóðirin á stórbóndagarðinum hevði latið gera hurðina; tí hon vildi lata hurðina aftur, tá hon var komin at sita, soleiðis at eingin av tí fátæka slagnum skuldi koma og seta seg í stólin, har sum hon sat. Nær hava afturhaldsbloðini her á landi nevnt slíkt? ella nær hava tey og teirra menn roynit at rudda ómegdarandan burtur her á landi?

Ein frúa sendi nú um dagirnar dóttir sína at skifta skógv-arnar um aftur, sum hon hevði keypt dagin fyri; tí nú á hon, at hennara arbeiðsgenta hevði sama slag av skóm sum hennara.

Já, vinir, sambands- og sjálfstýrisbónda- og keypmansfrý halda uppá teirra »verðugheit« nú eins og fyrr. Nú eins og fyrr verða armóðs- og ómegdartalur hildnar fram fyri tey fátæku her á landi, og tessvegna »mega ganga mannsaldrar, áðrenn ómegdarandin kann ruddast burtur.

Tessvegna eigur »Tingakrossur« at stinga bondina í sín egna barm og harmast yvir, at hann einki hevur gjørt fyri at rudda armóðs- og ómegdarandan burtur.

Tað er nyttuleyst at tala um sjálfbjargni landsins, soleingi tey fátæku fólkini í landinum ikki eru sjálfbjargin. Tí hvat nyttar tað einum manni, at landið er sjálfbjargið, tá hann er trælubundin sjálvur? Orðið sjálfbjargni er eitt vakurt orð; men sjálfstýrismenn missbrúka hetta orðið. Teir hava missbrúkt tað í 26 ár, og soleingi, sum hetta orðið verður missbrúkt, er tað nyttuleyst at tala um sjálfbjargni landsins.

J. H. Danbjørg.

A/S BALSLEV & GOOS

TEL. 20 & 237 THORSHAVN TEL. 20 & 237

Træløst en gros & en detail.

Altid stort Lager af alle Bygningsmaterialer til billigste Priser.

Bl. a. sælges Mursten til 10 Øre pr. Stk.

ELLEN DUURLOO: Karen Willumsens Axel.

I.

Axel stod, som Vorherre havde skabt ham, i sin Mors Vaskebalje midt i det lille, halvmørke Køkken. Sæben skummede om ham. Haartoppen, som var afbleget af altid at være uden Hue i al Slags Vejr, lignede en fantastisk snehvid Hjelme. Axel kneb Næse og Øjne og Mund sammen. Hans Mor skruppede. Der var Kræfter i hendes arbejdsberedende Vaskehønhænder.

Jeg har slidt meget Skidt af med Knofedt i mine Dage, plejede Karen Willumsen at sige med sin sære, barske Humør. Fruerne ved det, derude i Villaerne! Der er ikke noget, der hedder Blegvand hos Willumsen. Og de maa ogsaa gerne beholde deres monede selvirkende Vaskemidler for mig — de gi'r ikke Grund i Tojet. . .

Karen Willumsen vidste godt, at hun var estimeret i Villaerne, skønt ikke mere end et Par og fyrretve År horte hun til dem med »Stedernes«, hvor de kommer paa besten Dage i Maanednen År ud og År ind.

Willumsen skruppede løs paa sin Dreng:

— Og saa husker Du at bukke pænt for Herren og Fruen og sige Tak for Indbydelsen, sagde hun, og husk saa ogsaa at Du nok har flere Kræfter end ham, Ove, naar i altsaa leger sammen, saa Du ikke vælter ham, eller slaar ham, eller ræder saa stærkt, at han ikke kan følge med.

Axel kunde næsten ikke høre for Sæbeskum, men han nikkede. Han skulde nok passe paa og opføre sig pænt. Det var jo nemlig sandt, hvad Mor sagde, det var voldsomt flinkt af Fru Direktøren at invitere ham til at lege med Ove og Annelise, da hun fik at høre at det var hans 12 Aars Fødselsdag den Dag Mor skulde vaske der.

Sæt dig ned! kommanderede hans Mor. Han dukkede sig og gav et Gisp fra sig, da en Spand Vand blev heldt ud over ham, saa rystede han sig og snøftede som en vand Hund, og Mor gned løs paa hans magre svedne Drengkrop med et groft Køkkenhaandklæde.

Skynd Dig saa og kom i Stadsen, sagde Willumsen, Klokkeren er over syv, nu maa vi af Sted.

I Stuen paa Bordet laa Stadsen. Mor havde siddet oppe til langt ud paa Aftenen for at gøre den i Stand. Der var taget Pletter af og syet Knapper fast og den var presset, saa den saa ud, som om den lige var kommet ud at en Butik.

Axel vidste naturligvis nok, at det var den ikke. Det hændte af og til, at Mor kom hjem med pænt Toj til ham; en eller anden Dreng var vokset fra det, og saa fik Mor det til ham. Det var saa naturligt og lige til. Axel spildte aldrig en Tanke paa det, var bare glad for det, for Mor havde ikke Raad til ret meget Toj, for Far var paa Sanatorium nu, og kunde næsten ikke arbejde for Sygdommen, naar han var hjemme. . .

Axel trak i de pæn graa Bukser. Mor havde lavet Pressefold foran i dem.

Jeg bli'r li' saa smart som ham, Ove, tænkte Axel og synede den blaa Jakke med de blanke Knapper. Den var lidt for bred over Skuldrene, men Skidt med det. Fin var den, morderlig fin! Axel vandkæmmede Haartoppen foran Spejlet over Kommoden. — Saa gaar vi! sagde Mor. Axel var ved at falde over sine egne Ben ned ad Trapperne. Forventningens Glæde greb ham pludseligt, gjorde ham svimmel, gav ham Hjertebanken. . .

II.

Vil Du ha' en Kop Kaffe til? spurgte Jomfru Svendsen.

Axel rystede paa Hovedet:

— Nej, Tak, jeg kan ikke mere! Han sad og hang paa Køkkenstolen ved det fliselagte Bord i Direktør Brenners stue, lyse Køkken, og turde ikke se op; han folte Svendsens Blik paa sig, og det var, som om Tusinde smaa bitte Naale prikkede under Huden paa ham, over hele Kroppen.

Gud Willumsen, har De slæbet Drengen med allerede nu! Ove og Annelise kommer ikke op før ved 10-Tiden. Naa, men saa kan han jo sidde her og vente. Jeg tror nu ellers ikke, at Fruen har ment, han skulde komme før ved Frokosttid, var de Ord, Jomfru Svendsen stod og bred og værdig havde modtaget ham med, da de ankom. Ordene havde slukket Solen paa hans forventningslyse Himmel, alting var blevet graa Hverdag igen.

Du kan jo gaa ud med mig, mens jeg vasker Bilen, sagde Hansen, Chaufføren. Han havde ogsaa været Dreng engang og sad saadan, at han kunde følge Minespillet i Axels Ansigt. Han havde ondt af Fyren.

— Hans pene Toj sku' jo nødtigt . . . indvendte Mo'ren.

Saa blev Axel i Køkkenet. . . Timerne sneg sig hen. Klokkeren 10 1/2 blev der ringet. Stuepigen, Jenny, fik pludselig travlt, hun skubbede Bakker med ristet Brod og Marmelade, Kaffeander og meget andet ind i Elevatoren, der førte fra Kælderetagens Køkkenregioner op til Spisestuen i Stueetagen. . .

Axel drog et Befrielsens Suk; men hans lyse Stemning var og blev borte. Han gav sig til at spekulere paa, hvordan Ove og Annelise mon egentlig var. Han havde aldrig set dem før. . .

III.

Axel gik ude i den store smukke Have:

— Her er vel nok smadder flot — og saadan! sagde han beundrende. Han vilde gerne sige noget, der kunde glæde Ove, som lidt mut gik ved Siden af ham, men ellers var en stor pæn Dreng at se paa; for, da de legede henne i Gymnastik-apparaterne, kunde Axel jo nok mærke, at han selv havde mange flere Kræfter, skønt han var yngre og meget tyndere og spinklere.

— Ja, svarede Ove, vi har ogsaa to Gartnere til at holde den, og saa Hansen. Du har vel ikke andet end Kolonihave?

Axel rystede paa Hovedet:

— Nej, Far er syg — altid. — Naa, Du har ikke engang en Kolonihave, det troede jeg, alle fattige Folk havde.

Axel bojede Hovedet, mens Ove fortsatte:

— Vi skal have lavet Springvand her, han pegede. Der skal være Guldfisk i Bassinet.

Axel lavede op igen, her kunde han snakke med:

Jeg har ogsaa engang haft en Guldfisk i et Glas, men den døde, sagde han.

— Var det et rundt Glas?

— Ja, det var det, det var det billigste.

Men det er Dyrplageri med de runde Glas. Ordentlige Mennesker vil ikke ha' dem mere. Og saa bliver de solgt saa billig.

Der laa en Tilrettevisning i Ordene. Axel folte den og tav.

I det samme kom Annelise farende ned gennem Haven, hun greb Axel i Armen:

Du, Ove . . . sagde hun, men slap ham i det samme: Det er jo ikke Ove, det er jo Vaskekøns Dreng, jeg troede. . . !! Naa, nu ved jeg det. — Det er Tojet! Det er jo Oves Toj, Du har paa!

Axel blev kobberrod i Hovedet, den fine, lyse Pige stod der og vippede paa Fødderne og saa paa ham med et Blik, saadan ovenfra og nedefter — ikke uvenligt — men netop derfor, saa, saa. . .

Nej, svarede Axel, mens hans Stemme rystede let, jeg har mit eget Toj paa — naturligvis!

Gud Ove, hør ham, maa jeg spørge Dig, er det ikke dit Toj, det, Du var ved at vokse fra i Foraaret! Hvad? Hørte Du ikke selv Moder sige til Jenny: Giv lige saa gerne Willumsen det til hendes Dreng — de trænger saa haardt!

Jo, selvfølgelig er det mit aflagte. Jeg vilde ikke gaa med det mere, det sagde jeg til Mor. Enhver Bydreng render jo med den Slags nu. Men Mor vil jo ikke smide noget væk. Far gaar jo ogsaa og griner af hende med al hendes »Folkelighed«. »Du elsker at gøre Dig populær i Køkkenregionerne« — siger Far.

(Fortsættes paa 4. Side).